

آیین دادرسی مدنی

مطابق با سرفصل‌های مصوب آموزشی دانشگاه
همراه با نکات کاربردی

مؤلف:

مهدی زرقانی

مدرس دانشگاه و مدیر دفتر قضایی دادگستری

انتشارات بیهق

۱۳۹۵

سرشناسه : زرقانی، مهدی، ۱۳۶۲ -
 عنوان و نام پدیدآور : آیین دادرسی مدنی: مطابق با سرفصل‌های مصوب آموزشی... / مولف مهدی زرقانی.
 مشخصات نشر : سبزوار: بیهق، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری : ۳۶۰ ص.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۳-۲۶۸۱-۶۹-۳
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۳۶۰.
 موضوع : آیین دادرسی مدنی -- ایران
 موضوع : Civil procedure -- Iran
 رده بندی کنگره : KMH۱۷۱۰/ز ۴۱۹ ۱۳۹۵
 رده بندی دیویی : ۳۴۷/۰۷
 شماره کتابشناسی ملی : ۱۳۴۳۶/۲

عنوان: آیین دادرسی مدنی
 مؤلف : مهدی زرقانی
 ناشر: انتشارات بیهق
 طرح جلد: لا بالش آبادی
 صفحه آرای: دفتر پویش/ رستمی، ۳۷، ۹۱۵۵۷۱
 چاپ و صحافی: ارم
 شمارگان، قطع: ۱۰۰۰ نسخه، وزیری
 نوبت چاپ: ۳۶۰ صفحه، اول، تابستان ۱۳۹۵
 شابک: ۹۷۸-۹۶۳-۲۶۸۱-۶۹-۳
 قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

آدرس: سبزوار، انتشارات بیهق، ص. پ. ۵۷۶

تلفن: ۰۵۱-۳۴۴۱۳۹۹۹

Beyhagh.Nashr۸۳@gmail.com

فهرست مطالب

فصل اول/ کلیات

- گفتار اول: بررسی تعریف ماده یک قانون آیین دادرسی مدنی ۱۲
- گفتار دوم: فواید و موقعیت آیین دادرسی مدنی در بین سایر شاخه های حقوق ۱۴
- گفتار سوم: ویژگی ها و خصوصیات آیین دادرسی مدنی ۱۵
- گفتار چهارم: بررسی اصول مندرج در مواد ۲ تا ۸ قانون آیین دادرسی مدنی ۱۶

فصل دوم/ مراجع قضایی

- گفتار اول: کلیات و بررسی اجمالی تشکیلات دادگستری ۲۲
- گفتار دوم: حوزه قضایی صلاحیت و سازمان دادگاه عمومی ۲۷
- گفتار سوم: مراجع استثنای قضایی ۳۱

فصل سوم/ مراجع اداری

- گفتار اول: دیوان عدالت اداری ۴۴
- گفتار دوم: مراجع استثنایی اداری ۶۰

فصل چهارم/ دادرسان و اشخاص وابسته

- گفتار اول: دادرسان ۶۶
- گفتار دوم: اشخاص وابسته به دادگستری ۷۹

فصل پنجم/ صلاحیت مراجع حقوقی

- گفتار اول: صلاحیت ذاتی ۹۴
- گفتار دوم: صلاحیت محلی ۹۴
- گفتار سوم: اختلاف در صلاحیت و مراجع حل اختلاف ۱۰۲

فصل ششم/ دعوا، شرایط اقامه و انواع آن

- گفتار اول: مفهوم دعوا، انتقال و زوال آن ۱۰۶
- گفتار دوم: شرایط اقامه دعوا ۱۰۷
- گفتار سوم: انواع دعاوی ۱۱۳

فصل هفتم / دادخواست و جریان آن تا جلسه دادرسی

- گفتار اول: درخواست و دادخواست و اظهارنامه ۱۳۶
- گفتار دوم: شرایط دادخواست و ضمانت اجرایی آن (ماده ۵۱ ق. آ. د. م.) ۱۳۹
- گفتار سوم: جریان دادخواست تا جلسه دادرسی ۱۵۲
- گفتار چهارم: مواعد (مهلت ها) (موضوع مواد ۴۴۲ تا ۴۵۳ ق. آ. د. م.) ۱۵۳
- گفتار پنجم: بلاغ شرایط و انواع آن ۱۵۴
- گفتار ششم: آثار دادخواست ۱۵۹

فصل هشتم / دادسی

- گفتار اول: کلیات ۱۶۲
- گفتار دوم: اقسام جلسه دادرسی تشکیل و تعیین آن ۱۶۲
- گفتار چهارم: تجدید جلسه به مفهوم اعم از انواع آن ۱۶۴
- گفتار پنجم: توقیف دادرسی و ختم دادرسی ۱۷۱

فصل نهم / اعمال محاکم

- گفتار اول: کلیات ۱۷۶
- گفتار دوم: احکام ۱۷۶
- گفتار سوم: قرار ها و انواع آنها ۱۷۹
- گفتار چهارم: اعمال حسبی ۱۸۳
- گفتار پنجم: گزارش اصلاحی ۱۸۴
- گفتار ششم: تصمیمات ساده محاکم ۱۸۵

فصل دهم / طرق شکایت از آراء

- گفتار اول: کلیات ۱۸۸
- گفتار دوم: واخواهی ۱۸۹
- گفتار سوم: تجدید نظر خواهی ۱۹۳
- گفتار چهارم: فرجام خواهی ۲۰۰
- گفتار پنجم: اعتراض ثالث ۲۰۵

۲۰۷	گفتار ششم: اعاده دادرسی
۲۱۱	بررسی تطبیقی مباحث فصول

فصل یازدهم / طواری دادرسی

۲۳۶	گفتار اول: ایرادات
۲۵۴	گفتار دوم: دعاوی طاری
۲۶۷	گفتار سوم: طواری مربوط به جریان دادرسی
۲۶۸	گفتار چهارم: طواری ناشی از توقیف دادرسی
۲۷۱	گفتار پنجم: طواری ناشی از زوال دعا و دادرسی

فصل دوازدهم / آب: ماه: نژده

۲۷۶	گفتار اول: دستور موقت
-----	-----------------------

فصل سیزدهم / داوری

۳۰۴	گفتار اول: کلیات
۳۰۴	گفتار دوم: انواع داوری
۳۰۵	گفتار سوم: محدودیت‌های داوری
۳۰۷	گفتار چهارم: تشریفات و نحوه انجام داوری
۳۰۸	گفتار پنجم: موارد مداخله دادگاه در روند داوری
۳۰۸	گفتار ششم: ماهیت شبه اناطه
۳۰۹	گفتار هفتم: رد داور
۳۰۹	گفتار هشتم: نحوه رسیدگی داوران
۳۱۰	گفتار نهم: صلاحیت متقابل دادگاه و داوران
۳۱۰	گفتار دهم: تصحیح، اعتراض و اجرای رأی داوری
۳۱۱	گفتار یازدهم: موارد زوال داوری
۳۱۲	گفتار دوازدهم: مدت داوری
۳۱۲	گفتار سیزدهم: حقوق داور
۳۱۳	گفتار چهاردهم: مسوولیت های داور
۳۱۳	گفتار پانزدهم: شکایت نسبت به رأی داور

فصل چهاردهم / اجرای احکام مدنی

- گفتار اول: کلیات ۳۱۶
- گفتار دوم: انواع اجرای قهری ۳۱۹
- گفتار سوم: اعتراض ثالث اجرایی ۳۲۲

ضمائم

- نمونه فرم ها، اوراق و آراء محاکم ۳۲۶
- نمونه فرم ها، اوراق و آراء شوراها ۳۵۱
- منابع و مآخذ ۳۶۰

www.ketab.ir

وَأَذْكُرُ رَبِّكَ كَثِيرًا

خداوند متعال را شاکریم که توفیق خدمت و تحصیل در فضایی آرام و دوست داشتنی و معطر از خون پاک شهدا عطاایمان فرمود.

معبودم؛ از کودکی آموختم که صبور و مقاوم باشم و به خودت اعتماد کنم و کردم و با یاد و ذکر آرامش گرفتم و از قرآن کریم آموختم که عالم محضر خداست و همیشه و همه جا خدا می بیند و آرامش خود را به هیچ چیز، هیچ کس و هیچ رابطه ای وابسته نکردم و امروز ایمان و اعتقاد قلبی دارم که وعده و رحمت حتمی است و لذا «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ، فَهُوَ حَسْبُهُ» نه! می رانم هر آنچه که امروز هست و نیست، همه فضل توست و بدون توجه و لطف تو، حقیر جاری نبوده و نیستم.

خدایا؛ با تهنه مبارک میبادا نگاهم به نگاه بنده ای از جنس خاک محتاج شود. و صلوات و دهنم فرستم بر محمد (ص) و آل محمد که به واقع پیامبران، امامان، صالحان و راست گویان زمین بر و رزق روح اند و در هر دل تنگی و گرفتاری به سویشان دست دراز کرده و چه زود حاجت می بریم.

گسترده گی منابع و پراکندگی هم ضرعرات آیین دادرسی مدنی و عدم وجود منبع کم حجم با توجه به تألیفات ارزنده اساتید بزرگوار حقوق، همواره باعث مشکلات زیادی در یادگیری و نحوه بکارگیری قواعد آیین دادرسی مدنی برای اهالی حقوق بوجود آورده است، لذا حقیر را بر آن داشت تا اقدام به تألیف اثری کم حجم و در عین حال پرمحتوا و تقریباً برخوردار از عموم مطالب آیین دادرسی با عنوان **آیین دادرسی مدنی** مطابق با فصل های مصوب آموزش دانشگاه، به همراه نکات کاربردی بر اساس قانون آیین دادرسی مدنی مایم.

هدف از تألیف این کتاب آرایه دورنمای کلی از چگونگی رسیدگی به دعاوی حقوقی و احقاق حق می باشد. در کتاب حاضر مطالبی مبنی بر سازمان های قضائیه ایران (قضایی و اداری)، صلاحیت ها در مراجع قضایی و اداری، شرایط اقامه دعوا و انواع دعا، نحوه رسیدگی در محاکم، نحوه صدور حکم و قرارها، طرق شکایت از آراء، طواری دادرسی، دستور موقت، مواعد قانونی و قضایی و مهلت ها، داوری، هزینه دادرسی و اجرای احکام مدنی بیان شده است.

کتاب حاضر با الهام و استفاده از اشعار و تألیفات ارزشمند اساتید فرهیخته این رشته همچون؛ دکتر عبدالله شمس، دکتر واحدی، دکتر متین دفتری، دکتر زراعت، دکتر علی مهاجری و ... می باشد و قطعاً آموخته های حقیر برگرفته از آثار همین اساتید ارجمند و سابقه خدمت در دستگاه قضایی کشور می باشد.

بی تردید این کتاب به عنوان اولین اثر حقوقی حقیر، خالی از ایراد نیست و در این راستا از انتقادات، نظرات و پیشنهادات تخصصی و دلسوزانه شما خوانندگان بزرگوار استقبال می‌نمایم.

در پایان وظیفه خود می‌دانم که مراتب سپاس خود را از **مادر دلسوزم** که در تمام مراحل زندگی بعد از خداوند متعال پشتیبان محکمی برایم بوده و زندگی‌اش را وقف راحتی حقیر نموده و لحظه لحظه عمرشان، قانونی است روشنی بخش راهم و از **همسر مهربان و صبورم** که با تمام وجود، شرایط زندگی راحت و مناسب را فراهم و شوق آموختن علم را در من بیدار کردند و از **فرزند عزیزم «ابوالفضل»** که با وجود سن کوچکش، اینجانب را درک و کوتاهی حقیر را با بزرگواری خردش، تحمل و صبوری می‌کند، اعلام نمایم.

و هم چنین لازم می‌دانم که از زحمات اساتید ارجمند و دانشجویان عزیز و همکاران محترم به ویژه جناب **دای علی‌رضا حافظی معصومی** قاضی برجسته و مستشار محترم دادگاه تجدیدنظر استان خراسان رضوی که به عنوان یک استاد تمام حقوق، با گذاشتن وقت و ایجاد انگیزه و در نهایت رفاهت و صداقت به من علم حقوق آموخت، تشکر و قدردانی نمایم و صادقانه از خداوند متعال آرزوی خوشی، سلامتی و عاقبت به‌خیری را برای همه عزیزان خواهانم.

مهدی زرقانی - تابستان ۱۳۹۵